

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije

Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Analiza pravnih podlag za policijsko delo v skupnosti in pravna odgovornost vodje policijskega okoliša

BOJAN TIČAR IN GORAZD MEŠKO

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH
29. 11. 2021

Institucionalni okvir policijskega dela v skupnosti

- Institucionalni okvir predstavljajo politični in pravni akti.
- Najprej politični - Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije do leta 2025 – »Kakovostna policija za varno Slovenijo (ReDRPPol, 2015) je bila sprejeta na podlagi 15.člena ZODPol (2013). Resolucija ni pravni predpis ampak politični akt, ki predstavlja smernice razvoja na nekem področju.
- Iz resolucije: „Policija si bo prizadevala še bolj utrditi svojo povezanost z lokalnimi skupnostmi, saj ocenjuje, da je neposreden stik z državljani v partnerskem odnosu bistvena sestavina preprečevanja varnostnih dogodkov s škodljivimi posledicami, hkrati pa ji omogoča učinkovitejše preiskovanje primerov protipravnih ravnanj, ki so škodljive posledice že povzročila“.

Uveljavitev koncepta policijskega dela v skupnosti

- Cilj policijskega dela v skupnosti je v okviru partnerskega odnosa čim bolj zadovoljiti potrebe in interese lokalne skupnosti po varnosti.
- Zato policijsko delo v skupnosti ni le preventivno delo, temveč zapleten in večplasten proces delovanja, ki zajema vsa področja dela policistov kot tudi vodstvenih in vodilnih uslužbencev.
- Zavzemanje za kakovostno policijsko delo v skupnosti se mora odražati pri vseh odločitvah in dejavnostih v policiji, za to pa bodo potrebne tudi spremembe miselnosti policistov in njihovih vodij.

Zakonska pravna podlaga za policijsko delo v skupnosti

- V ZODPol je urejeno policijsko delo v skupnosti v petem poglavju. Zakon govori o sodelovanju policije z lokalno skupnostjo, civilno družbo ter medinstitucionalno sodelovanje.
- V 35. členu ZODPol (2013) ureja partnersko sodelovanje za zagotavljanje večje varnosti.
- Policijske uprave in območne policijske postaje v okviru svojih pristojnosti sodelujejo z organi samoupravnih lokalnih skupnosti na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v samoupravni lokalni skupnosti.
- Zakon daje pravno podlago, da policijske uprave in območne policijske postaje sporazumno ustanavljajo svete, sosvete, komisije ali druge dogovorjene oblike partnerskega sodelovanja za zagotavljanje večje varnosti. V ustanovitvenem aktu se določijo področje, območje in način njihovega delovanja.
- S policijskim delom v skupnosti sta po našem mnenju povezana tudi 33. člen in 34. člen ZODPol (2013). Prvi ureja konkretne iztožljive pravice posameznika, ki pomaga policiji pri njenem delu in pri tem utrpí škodo, drugi pa policijo pooblašča, da sme pozvati javnost k posredovanju koristnih podatkov za izvajanje nalog policije. Policija lahko razpiše tudi denarno nagrado

Ureditev policijskega dela v skupnosti v internih aktih policije

- Ureditev policijskega dela v skupnosti je pravno izvedena v internih aktih policije. To sta predvsem *Akt o notranji organizaciji, sistemizaciji delovnih mest in nazivih v Policiji* (2018) ter *Pravila policije* (2013).
- V 63. in 64 členu Pravil policije (2013) sta opredeljena pojma policijskega dela v skupnosti in policijskega okoliša. Policijsko delo v skupnosti pomeni opravljanje tistih preventivnih in represivnih nalog policije, ki preprečujejo in rešujejo varnostne probleme ter so v skladu z varnostnimi potrebami posameznika in interesi skupnosti.
- Naloge opravljajo policijske postaje po teritorialnem načelu, pri čemer policijski okoliši predstavljajo dele območne policijske postaje za neposredno opravljanje policijskega dela v skupnosti.
- Policijski okoliš obsega območje ene ali več občin ali ožje dele občine. Policijski okoliš na predlog komandirja območne policijske postaje s sklepom določi direktor policijske uprave.

V policijskem okolišu opravlja naloge vodja policijskega okoliša

Delovno-pravna podlaga za opravljanje nalog vodje policijskega okoliša je sistemizirano delovno mesto v Aktu o sistemizaciji policije (2018) in ustrezna pogodba o zaposlitvi sklenjena z javnim uslužbencem.

Vodja policijskega okoliša je odgovoren po Pravilih policije (2013) za:

- učinkovito opravljanje nalog in
- usklajeno delo vseh policistov, ki so mu dodeljeni v pomoč v policijskem okolišu, jim pomagati pri opravljanju nalog in spremljati njihovo delo.

Pravni položaj in pravne oblike odgovornosti vodje policijskega okoliša (VPO)

- Vodja policijskega okoliša je delovno mesto po sistemizaciji policije (2018) in ni zakonsko določen pravni pojem. Pravno je opredeljen s Pravili policije (2013) in navedenim Aktom o sistemizaciji (2018), ne z zakoni, ki urejajo delo, naloge, pooblastila in organizacijo policije.
- Za uspešno opravljanje svojih nalog po navedenih Pravilih (2013) sodeluje s policisti svoje in drugih policijskih enot, prebivalci lokalne skupnosti, različnih institucij, gospodarskih družb, organizacij, društev in interesnih združenj ter drugimi subjekti v lokalni skupnosti.
- Glede na Akt o sistemizaciji policije (2018), je vodja policijskega okoliša lahko le višji policist I v izhodiščnem 29. plačilnem razredu po ZSPJS (2009), z najmanj višjo strokovno izobrazbo.

Naloge VPO

Naloge VPO so

- izvajanje policijskih pooblastil,
- varovanje življenja osebne varnosti in premoženja,
- odkrivanje in prejetanje storilcev kaznivih dejanj,
- nadzorovanje prometa in javnega reda ter miru,
- varovanje javnih shodov in prireditev,
- pridobivanje informacij v zvezi z varnostnimi dogodki.

Poleg tega je dolžan pisati poročila in opravljati vse klasične policijske naloge (na mejnih območjih tudi varovanje državne meje ipd.)

Njegove naloge so preventivne in represivne. Značilno za to delovno mesto je neenakomerni delovni čas (razpored).

Pravna odgovornost VPO

- Prva je ***delovno-pravna in disciplinska odgovornost*** vodje policijskega okoliša. Ta pomeni, da je za svoja ravnanja in opustitve v okviru dela vodja policijskega okoliša lahko tudi tako odgovoren. Delovno-pravna odgovornost temelji na delovno-pravni zakonodaji, uslužbenški zakonodaji in na specialni policijski zakonodaji. Sestavni del le-te so tudi interni akti policije, ki so navadno zavedeni v pogodbi o zaposlitvi posameznega policista kot pravna podlaga.
- Druga je splošna ***civilna ali odškodninska odgovornost***. V 131. členu Obligacijskega zakonika (OZ-1, 2007) je določeno, da mora vsak, ki drugemu povzroči škodo, to škodo tudi povrniti, razen če dokaže, da je ta nastala brez njegove krivde.
- Mogoča tudi ***kazenska odgovornost vodje*** policijskega okoliša. Ne glede na njegovo odškodninsko in disciplinsko odgovornost je namreč lahko takšen policist tudi kazensko odgovoren, če njegovo ravnanje ali opustitev ustreza kateremu izmed dejanj, ki so urejena in opredeljena v Kazenskem zakoniku.

Sklepne misli

- ✓ Ker je pri VPO bolj poudarjeno preventivno delo, je to marginalizirano, če ne uživa podpore vodstva.
- ✓ Pri preventivni dejavnosti je problem poseganje v pravice in svoboščine posameznikov, zato večina dejavnosti policije še vedno poteka ex post, ko je varnostni dogodek že nastopil.
- ✓ Ker vloga vodje policijskega okoliša ni konkretno opredeljena v zakonu, je na tem področju možnih več interpretacij.
- ✓ Problem se pojavi tudi v primeru, ko ga je treba nadomeščati.
- ✓ Območje policijskega okoliša, na katerem deluje vodja policijskega okoliša je odvisno od sklepa direktorja policijske uprave, ki o tem odloči na predlog komandirja policijske postaje.
- ✓ Pregled zakonske ureditve policijskega dela v skupnosti je pokazal na vrsto izzivov, ki jih prinese prenašanje modelov policijske dejavnosti iz okolij, kjer prevladuje drugačna pravna ureditev.
- ✓ Za zagotovitev ustrežnejšega izvajanja policijskega dela v skupnosti in zagotavljanje ustreznega položaja vodij policijskega okoliša v policijski organizaciji je treba ustrezno urediti tudi pravne podlage.